

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворчого мистецтва	Рівень вищої освіти	бакалавр
Кафедра	Живопису	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	нормативна
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво	Семестри	8

НК1.2.11 «Переддипломна практика»

Семестр 8 (весна 2027)

Січень - лютий

Викладач	Чернявський Костянтин Володимирович, доцент кафедри живопису
E-mail	chernyawskykw@gmail.com
Заняття	За розкладом
Консультації	
Адреса	ауд.30, поверх 2, корпус 1, вул. Мистецтв 6
Телефон	(057) 706-02-81 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування:

1. в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни «Переддипломна практика»
2. в полі тексту листа позначити курс, групу, ПІБ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
3. файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання*. Розширення: *текст* — doc, docx, *ілюстрації* — jpeg, pdf.

Окрім роздруків для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультації з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «**Переддипломна практика**» є проведення теоретичного дослідження на основі мистецького задуму для подальшого створення на цій базі ескізів до майбутньої кваліфікаційної роботи бакалавра дозволяє приступити до відтворення основних елементів ескізів у повному розмірі для конкретизації художнього образу композиції, виконання деталей композиції у техніці, в якій буде створена кваліфікаційна робота бакалавра.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ: надання студентам додаткового часу для вибору теми кваліфікаційної роботи бакалавра, збору необхідної інформації у вигляді зразків світового мистецтва та літератури; надання студентам часу для розробки ескізів до кваліфікаційної роботи бакалавра в кількох варіантах; пошук та вдосконалення художнього образу композиції шляхом збільшення головних деталей майбутньої кваліфікаційної роботи бакалавра у повний розмір; вибір техніки, в якій буде виконана кваліфікаційна робота бакалавра, формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, що передбачає застосування певних положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно- просторового та візуального середовища.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 8. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації, діагностику стану збереженості матеріально- предметної структури твору мистецтва.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

СК 11. Здатність проводити сучасне мистецтвознавче дослідження з використанням інформаційно- комунікаційних технологій.

Завдання дисципліни збір матеріалу для кваліфікаційної роботи бакалавра на отримання освітнього ступеня «бакалавр»; досконале вивчення та збір матеріалу для подальшого створення на цій базі кваліфікаційного ескізу; відтворення основних елементів кваліфікаційного ескізу у повному розмірі для конкретизації художнього образу композиції; виконання деталей композиції у техніці, в якій буде створена кваліфікаційна робота бакалавра.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 7. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів образотворчого, декоративного мистецтва та використовувати існуючі методики реставрації творів мистецтва в практичній діяльності за фахом.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 10. Володіти основами наукового дослідження (робота з бібліографією, реферування, рецензування, приладові та мікрохімічні дослідження).

ПРН 11. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної та дослідницької діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН 15. Володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації мистецьких творів.

ПРН 16. Розуміти вагому роль українських етномистецьких традицій у стильових рішеннях творів образотворчого, декоративного та сучасного візуального мистецтва.

ПРН 17. Популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

1. Боднар О.Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві: Монографія. Львів: НВФ «Українські технології», 2005. 198 с.

2. Волковський М. Колір в живописі. Київ: Видавництво В. Шевчук, 2016. 360 с

3. Демиденко О.І., Поддубко К.В. Цілісність зорового сприйняття у живопису натюрморту // Демиденко О.І., Поддубко К.В. «Дизайн-освіта 2009». Харків. ХДАДМ, 2009. С. 82 – 85.

4. Єфименко Д. В. Академічний живопис. Портрет: навч. пос. М-во Харківська акад. Харків: ХДАДМ, 2019. 72 с.

5. Жердзицький В. Живопис: Техніка і технологія: Навч. посібник. Харків: ХДАДМ, 2006. 332 с.

6. Історія української культури: у 5 т. / голов. ред. Б.Є. Патон. Т 5: Українська культура XX – початку XXI століть. Кн. 4: Проблеми функціонування, збереження і розвитку в Україні. Київ: Наукова думка, 2013. 943 с.
7. Історія українського мистецтва : у 5 т. / голов. ред. Г. Скрипник. Т. 5: Мистецтво XX століття / наук. ред. Т. Кара-Васильєва;: НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2007. 1047 с., іл.
8. Іттен Й. Мистецтво кольору / Ред. О. Плаксіє. Київ: ArtHuss, 2022. 96 с.
9. Кафедра живопису ХДАДМ: традиції та сучасність / Міністерство освіти і науки України; Харківська державна академія дизайну і мистецтв; Факультет образотворчого мистецтва; Упор. М.І. Деркач, В.Ю. Гальченко. Харків: ХДАДМ, 2015. 123 с.
10. Марчак В. Про малярство: навчальний посібник. Львів : ФОП Стебляк О.М., 2018. 264 с.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Виконання завдань дисципліни «**Переддипломна практика**» студентами 4-го року навчання першого освітнього рівня (бакалавр) факультету «Образотворче мистецтво», ОПП «Станковий живопис», потребує наступні матеріали: підрамник та холст, пензлі, палітра, папір (для начерків пошуків), гумка, олівець, канцелярський ніж, фарби олійні, вугілля для рисунку чи соус (сангіна).

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «**Переддипломна практика**» сприяє формуванню у студентів професійної самостійності, закріпленню та поглибленню знань, умінь і навичок, набутих під час навчання. Вона орієнтована на практичне застосування теоретичних знань у процесі створення творчого проєкту, удосконалення технічних і художніх умінь, організацію власної роботи над кваліфікаційною роботою бакалавра, а також розвиток здатності до аналітичного мислення, самостійного прийняття рішень і творчого підходу до реалізації задуму.

Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, дисципліна вивчається студентами 4-го року навчання першого освітнього рівня (бакалавр) факультету «Образотворче мистецтво», ОПП «Станковий живопис» (3 кредити ECTS, 120 учбових годин) і має забезпечити сучасний рівень професійної підготовки фахівців станкового живопису, здатних створювати оригінальні художні твори (станкові картини)

8. Семестр

Вибір теми кваліфікаційної роботи бакалавра, збір необхідної інформації у вигляді зразків світового мистецтва та літератури; розробка ескізів до кваліфікаційної роботи бакалавра в кількох варіантах; пошук та вдосконалення художнього образу композиції шляхом

збільшення головних деталей майбутньої кваліфікаційної роботи бакалавра у повний розмір; вибір техніки, в якій буде виконана кваліфікаційна робота бакалавра.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання дисципліни базується на індивідуально-творчому підході до кожного студента та спрямована на розвиток його професійної майстерності, самостійності й здатності до комплексного вирішення художньо-композиційних завдань. Навчальний процес поєднує консультаційно-керівну роботу викладача з практичною діяльністю студента в майстерні.

Основними методами є:

- індивідуальні консультації щодо вибору теми, композиційного та колористичного вирішення кваліфікаційної роботи бакалавра;
- практичні заняття з удосконалення техніки живопису, рисунку, роботи з натури;
- творчі обговорення та рецензування етапів виконання роботи для формування навичок самоаналізу та професійного мислення;
- самостійна робота студента, спрямована на розробку концепції, ескізів, підготовчих етюдів і завершеного живописного твору.

Під час переддипломної практики акцент робиться на формуванні цілісного творчого підходу, умінні поєднувати технічну майстерність із глибоким змістовим наповненням художнього образу. Викладач виступає як науковий керівник, консультант і критик, який сприяє усвідомленому вибору студентом художніх засобів та стилістичних рішень відповідно до індивідуальної творчої манери.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студенти повинні обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності студент має право на дозвіл вийти з аудиторії. Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах безпосередньо впливає на зниження підсумкової оцінки (мінус 3 бали за кожний пропуск).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю визначено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання в практичній роботі

чужих матеріалів, студент не отримає бали за тему. Він зобов'язаний її переробити, в цьому випадку нараховується лише 50% від максимальної кількості балів за цю частину. Якщо факт академічної недоброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді — студент максимально отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
За розкладом		практичні	Збір необхідної інформації; розробка ескізів до кваліфікаційної роботи бакалавра в кількох варіантах; робота над композицією; вибір техніки, в якій буде виконана кваліфікаційна робота бакалавра.	90	Поточний перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–50
2	Поточний контроль	0–50
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у міжнародних або всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях (отримав відзнаку).
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Практична подача акуратна, без помилок. Показав відмінні результати під час поточного контролю.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, продемонстрував якісний рівень знань та вмінь під час поточного контролю, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання.
B	12–15	32–35	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
C	8–11	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал теоретичного та

			практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу тощо).
D	4–7	10–21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи тощо).
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, пропуски занять без поважних причин тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять (1-3), виставкова участь у фестивалях та конкурсах (5–8), а також участь у житті групи (1–3). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література:

1. Голембовська Л.С. Декоративна інтерпретація академічних завдань з живопису: навч. посіб. для студентів вищ. мистец. навч. закл. Київ. Держ. Ін-т декор.-приклад. мистецтва і дизайну ім. Михайла Бойчука. Київ : Кафедра, 2014. 119 с., кольор. іл.
2. Губаль Б.І. Спеціальний живопис: навчальний посібник, Івано-Франківськ : Вид-во, 2016. 106 с.
3. Дідик Н. Основи композиції: навчальний альбом-посібник. Ужгород : Мистецька лінія, 2009. 64 с.
4. Жердзицький В. Живопис: Техніка і технологія: навч. посібник. Харків : ХДАДМ, 2006. 332 с.
5. Жердзицький В.Є. Особливості художнього сприйняття живопису. Дизайн-освіта 2008. Харків : ХДАДМ, 2008. 168 с.
6. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально-методичний посібник. Харків : ХДАДМ, 2003. 256 с.
7. Музика О.Я. Матеріали і техніка олійного живопису : навч. посібник. Умань : ВПЦ «Візаві», 2013. 114 с.

8. Стась М. І. Академічний живопис : навчально-методичний посібник. М. І. Стась, Т. К. Касьян. Черкаси : Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2010. 244 с.
9. Сухенько В. О. Рисунок. Навчальний посібник. Київ : BONA MENTE, 2004. 184 с., 125 іл.
10. Омельченко П. Наука про малярські фарби, матеріали та техніки. 2-е видання, в 2-х томах. Львів : Б.вид. , 1996. 178 с.
11. Прищенко С.В. Кольорознавство : навч. посібник. 3-тє вид. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2018. 436 с., 32 іл.. 12. Печенюк Т. Кольорознавство. Київ : Грані-Т, 2009. 192 с.
13. Хмельовський О.М. Теорія образотворення : Кн. 5. Композиція. Луцьк : Волинська мистецька агенція «Терен», 2005. 408 с.

Додаткові джерела:

1. Боднар О.Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві: Монографія. Львів : НВФ «Українські технологія», 2005. 198 с.
2. Марчак В. Про малярство: Навчальний посібник . Львів : ФОП Стебляк О.М., 2018. 264 с.
3. Михайленко В.Є. Основи композиції. Київ: Каравела, 2004. 304 с.
4. Сланський Б. Техніка живопису та реставрації. Київ : Мистецтво, 2009. 304 с.
5. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посібн. / уклад.: Є.В.Беліка, О.І.Конопко. Київ : Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 92 с.
6. Море акварелі. Третя всеукраїнська та міжнародна виставка – бієнале. Одеса-2020:каталог/упоряд. А. Горбенко, вступ. Стаття К. Чернявський. Дрогобич: Коло, 2020. 188 с.:іл.
7. Море акварелі. Четверта всеукраїнська та міжнародна виставка – бієнале. Київ-2022:каталог/упоряд. А. Кравченко, К. Чернявський. Дрогобич: Коло, 2022. 167 с.:іл.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека українського мистецтва <http://uartlib.org/>
- 2.Культура України. Електронна бібліотека <https://elib.nlu.org.ua/> /
3. Електронна бібліотека «Україніка» <http://irbis-nbuv.gov.ua/>
4. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського